

”צִפִּית לִישׁוּעָה?” | רפאל חדאד

נסיון לבטא את הרצון לצפות לישועה, לבנין אריאל וְלְשִׁבּוֹת יִשְׂרָאֵל, על אף מעכבים כאלו ואחרים החוסמים את ביטויי של הרצון בכלי המעשה. ניסיתי כאן לחזק גם את הרצון הקטן הזה, שגם הוא מסייע לקירוב הגאולה השלמה. כמובן, עם השתדלות בתיקון המידות והמעשים, דבר המסייע לטהרת הלב וליכולת לחוש את כאבו של הכלל ביתר שאת, וממילא - לעתיד לבא - לשמוח יותר בשמחתו.

גָּאוֹן יַעֲקֹב! אֵינְנוּ

הַלֵּב אֲטוּם²,

מְנַסִּים לְהַזִּיל דְּמַעוֹת מְעֵינֵינוּ

וְהַכֵּל סָתוּם

הַפּוֹסְקִים אָמְרוּ: ”יִקְרָא בְּקוֹל בְּכִי”¹

הַלֵּב חוֹשֵׁק לְבָכּוֹת

רוֹצֵה הוּא לְזַעֵק

”אָבָא! אֵינְנוּ רוֹצִים עוֹד לְחַכּוֹת”

1 כינוי לבית המקדש (עמוס ו, ח, ותרגום שם).

2 עיין מהר”ל (דרך חיים ה, כ) - המקדש כנגד הלב באדם, המבטא את הרגש שלנו, את הקישור של המציאות למעלה (מה שאין כן התורה - השכל). וזו לשונו שם: ”ועל ידי בית המקדש שהוא בארץ ישראל, ועל ידי התורה שמגיע עד עולם העליון, יש לעולם סולם עומד בארץ ומגיע למעלה מן השמים”. וראה שם דבריו המתוקים באורך.

3 ראה רמ”א א”ח תקנט, א; כף החיים שם אות יא.

בית מקדשנו - "בית הבחירה"
 שָׁמָא בְּשִׁמּוֹ גְלוּם סוּדוֹ:
 אִם בְּחִירְתָּנוּ בְּמַעֲשֵׂים טוֹבִים
 יַעֲמֹד הוּא בְּתַפְאֲרָתוֹ וְהוֹדוֹ,
 אָבֵל אִם רַק נִשְׁקִיף
 לְמַלְא קִבְּרָתָנוּ הַרִיקָה
 גַּם אֶת הַשֶּׁפַע נִקְבַּל בְּאִפְּן עֵקִיף
 וְאֵתוּ מְלֹחַ תַּחֲוִשָׁה מְעִיקָה

הלב סתום, רוֹצֵה לְעֵוֹן
 אֵינְנוּ מִצְּלִיחַ כָּל כֶּךָ
 אָבֵל גַּם רְצוֹן יְקָר שְׂכֹנָה
 בּוֹקֵעַ שְׁעָרִים וְדִינִים מְרַכֵּד⁴

נִרְצָה, נִשְׁאַף לְגִדּוּלוֹת
 בְּשִׁבִיל עֲמֻנּוֹ רוּי הַכָּאֵב
 שְׂיִזְכָּה לְעֵלוֹת בְּמַעֲלוֹת
 לְשִׁמְעַ קוֹל ה' הַקּוֹרֵא - קוֹל מֵאֵהָב

וְרִצּוֹן קָטָן שְׁלִי, וְעוֹד קָטָן שְׁלֵךְ
 יִתְמַלְאוּ תַּחַת כִּסֵּא הַכְּבוֹד
 וְכִשְׁתַּגְדֵּשׁ הַסָּאָה - 'סָאָת הַרְצוֹן'
 יֵאמֵר ה' בְּקוֹל מְלֵא הוֹד:

"כִּי רָצוּ עֲבָדֵי אֶת אֲבִינִי
 וְכוֹסְפִים לְבִנְיָנָה תַּכְלִית הַכֶּסֶף,
 הַגִּיעַ הַזְּמַן לְחֹן עֲפָרָה
 וְאֵת נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל אֲאַסֵּף⁵

"אֲסֹף אֲאַסְפֶּם נְאֻם ה'
 אֲבִיאֵם אֶל הַר קִדְשִׁי
 אֲחֹן עִם דָּל, מְכָה וְאֲשֵׁם
 אֲבַנֶּה לָהֶם אֶת בֵּית מִקְדָּשִׁי

"אֲשִׁיב הַשְּׂכִינָה אֶל כְּנָה
 אֲשׁוּר סִבְלָה נְדוּדִים בְּכַפֵּל
 יַחַד עִם עֲדַת יַעֲקֹב מִי מְנָה
 אֲשִׁיבְנָה, וְלֹא תִהְיֶה עוֹד בְּשַׁפֵּל

"אֶל נְאוֹת יַעֲקֹב וּמְרֵעָה כְּרִים
 אֲשִׁיב שְׁבוּתָם אֶל מְכוֹרְתָם⁶
 כְּאֵילִים יִרְקְדוּ הַהָרִים
 וְכָל עֲצֵי הַשָּׂדֶה אֲתָם."

"וּפְדוּנֵי ה' יְשׁוּבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה
 וְשִׂמְחַת עוֹלָם עַל רֵאשִׁים
 שִׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יְשִׁיגוּ
 וְנָסוּ יְגוֹן וְאַנְחָה"
 (ישעיהו לה, י)

י באב, 'תשעה באב' דחוי, תשע"ב

4 על פי תהלים (קב, יד-טו) וחתומת ספר הכוזרי.

5 מולדתם, על פי יחזקאל (טו, ג).

4 כך יש ללמוד מדברי המדרש (מדרש תהלים ה): "אמר דוד לפני הקב"ה: רבונו של עולם! בשעה שיש לי כח לעמוד לפניך בתפלה ולהוציא - 'אמרי האזינה'. ובשעה שאין בי כח, התבוננן מה בלבי - 'בינה הוגיני'." וממדרש זה למד רבינו יונה (ברכות ח ע"ב בדפי הרי"ף) הלכה למעשה, שהמתחייב בברכה ואינו יכול לברך מחמת נקיות וכדומה, יש לו להרהר הברכה בליבו. ואף על פי שאינו יוצא בזה ידי חובה, ה' יראה ללבב ויתן לו שכר המחשבה. ונפסק להלכה במשנ"ב (סב, ט).

אף שלבאורה קשה, מה ערך יש לרצון להתעורר ולכאוב על החורבן כשבפועל הרגש חסום ואינו מתגלה? אולם למדנו בספרים (ראה תניא פרק מא) שטבע נפשות כל ישראל הוא מתאים לתורה, ולכן, אם רוצה כך במחשבתו - אף שאין זה מתבטא בהתגלות לבו זה דבר גדול ואמיתי.

